

poc fóra fàcil de trobar un ètimon que s'hi prestés, terminant en *-on*, amb una *-n* que és comuna a les dades medievals de (1) i de (2a), i a la moderna de 2b i 2c.

Més fàcil i convincent serà explicar-los com provinents d'un NP de formació llatino-romànica. Car la família antroponímica de MAURUS està molt descabdellada: MAURINUS, MAURENTIUS, MAURELLUS, -RITIUS, -RIANUS han donat tots ells molts derivats en -ANUM i en -ACUM en el Sud de França, i quasi tots ells estan ben documentats en llatí cristià o baix-llatí antic: Skok. § 197.

Podem, doncs, donar per bastant segur que també existiria des d'antic un NP *MAURO -ONIS que donaria bon compte del *Morō(n)* del Pallars i del del Maestrat. Si més no, aquest NP el tenim documentat en textos antics catalans: en dos docs. de Poble del S. XII, tots dos «in honore *Moronis*» a. 1198 (*Cart. Poblel*, p. 118 i 128). D'ací també *Colomina d'en murça* St. Genís de Fontanes (XXV, 8.10), i el *Prat de Morona*, lloc suburbà de Prats de Molló, en docs. de 1620 i 1638 (*Llibre Roig* f. 118, 1).

Fora de les terres de llengua catalana *Morón de Almazán* amb mun. a la prov. de Sòria prop de Berlanga de Duero. A la Vall d'Aran, el veïnat de *Moron* (i *Mola*) entre els dependents de Canejan.

Entre els del grup (2) és ben probable que n'hi hagi d'una altra etim. Com ho indica la *u*, junt amb la indole del lloc, en *Els Murons*, roques en el te. de Culla (xxix), cap al *Mas de Tafe*; que bé sembla el mateix que *murons* 'merlets d'un fort' (1408), mot especialment tortosí i valencià (*DECat.* v, 847b55).

També *Els Morons* de la Serra d'En Galceran i la *Penya Moron* de Veo podrien venir d'això, perquè essent en terra on intervingué molt l'àrab, aquest podria haver canviat *u* en *o* davant *r* (com en *Morvedre*, *Mortitx* etc.). En fi un altre parònim, però aquest sí que deu ser arabisme: *El Morçp*, veïnat te. Cocentina (xxxiv), que pot venir de l'àrab *Ma'arūf* el conegut participi de l'arrel pan-aràbiga 'rf 'conèixer'. Però la *-n* de la forma *Moron* de 1178, i altres raons, eliminen una possible aplicació d'aquesta etim. als noms estudiats.

MORÒDER, nom de diversos llocs menors i NPP, valencians

Mas de Moròder, prop de Morvedre (*An. Ce. Cu. Val.* VII, 179). *Pou de Moròder* i *Mas de morçoder* te. de Bètera (xxx, 74.14, 73.16). La *Granja de marçoder* te. Montcada de l'Horta (xxx, 73.24 IGC 17x24). No sé si és exacta la forma *Marrader* NP, que GGRV, 93 cita, entre altres, com nom d'uns senyors d'Antella. En tot cas és ben conegut *Moròder* com cogn. valencià, que jo tinc anotat a Sollana etc.; i amb raó el

donen el *DAG.* i *AlcM.* com a peculiar de «València».

ETIM. Té ben clarament l'aire d'un participi àrab, però com que, per principi són rares les arrels àrab. amb la consonant primera igual a la darrera (i no es registren arrels *rār*, *rōr* ni *rār*), es comprèn que la darrera consonant devia ser una altra que *-r*.

Això ja ens duu a l'arrel *rdd* o *rđđ*, vives totes dues, i fecundes, en l'àrab d'Esp. i Occident (Dozy *Suppl.* 520-1 i 554), amb participi de forma II o III: *muráddād* o *muráđđāđ*, o bé *murádād*, *muráđāđ*: com que no sols eren de so quasi igual, sinó de sentit anàleg en el fons, és possible que es confonguessin bastant en el parlar dels moriscos. En efecte: *rađđ* «meurtrir, faire une contusion» «magular carne» 15 *PAlc.*, *rađđā* «froissure» (Boqtor); d'altra banda, *radd* «repousser violemment», i també «rêpêter»; igualment testificats per *RMa.*: *raddad* (nom d'acció) «recusare, iterare»; i en F. VII, el part. *murtadd* és «enaziado, tornadizo».

Es deu tractar, doncs, sobretot, de *muráđđāđ*: on, estant la *ā* entre tres emfàtiques (*r*, *đđ*), havia de sonar molt velar, pràcticament *ǝ* (més que *ā*), millor que *radd* (on també la *r* li donava un poc d'aquest matis). I el pas de *morçdded* a *Moròder* era inevitable. 20 ble.

En efecte tenim *muráđđāđ*, part. passiu, i el passat *rađđāđ*, ben documentats tots dos pel nostre *RMa.* amb la traducció «confringere» (p.310). També a Algèria ens consta en les diverses formes (i, v etc.) 30 de *radd*: «balancer, hésiter, mettre en suspens, indécis», «retour, apostasie», «abjuration» i *rađđā* «embolic», «cacherie» (Beaussier); i com a NPP hi ha *Merad*, *-adī* i *Mortáđā* (*GGAlg* 281, 92).

En un mot, nom (sobrenom o malnom), aplicat, 35 sigui a un guerrer ferit, més o menys invàlid; sigui a un moro acusat de desdir-se de l'Islam. Nom d'un caràcter semblant a *Malferit* (com Aiolo de *Malferit*).

Morop, v. *Moró* (últim paràgraf)

MOROR

1) Llogaret de la Conca de Tremp, agre. a Alsamo- 45 ra (avui mun. de St. Esteve de la Sarga), al peu N. del Montsec d'Àger. Generalment era grafiat *Moró* (*N.C.E.C.*), ortografia ja rectificada en la 2a. ed.

MENC. ANT. Moror en una butlla (SerranoS. *NHRbg.* 110 = Kehr, *Papsturk.* 399). 1214: «celler» in com. 50 Paliarensi; afr. I: in caput de *Montsech*; II: flumen Nucharia; III: in term. de *Moror*; IV: te. de *Guardia* (MiretS. *Templ.* p.351). 1306: «Muri prepositum --- homines de *Moror* et de *Olzina* et *Podii Cercosí*» (Hinojosa, *Reg. Señ. Ca.* p.279). 1359: *Moror* 55 (*CoDoACA* XII).

2) A l'Anoia, quasi Segarra, lloc que havia de ser